

SAATTOHOITOLAKIA TARVITAAN

Pirkanmaan Hoitokodissa koettua: Hyvä saattohoito tulisi olla jokaisen oikeus

Elämä on ihmiselle annettu lahja ja sitä tulee huolella vaalia kaikin mahdollisin tavoin. Pirkanmaan Hoitokodissa kuoleva ihminen ja hänen läheisensä saavat parasta mahdollista hoitoa ja tukea elämän loppuvaiheessa. Kantavana ajatusena on ”kun ei ole enää mitään tehtävissä, on vielä paljon tekemistä”.

Saattohoidon mahdollisuuksia ei tunneta

Hyvää saattohoitoa ei tunneta riittävästi, mikä luo tilaa pelolle kärsimyksistä. Masennus ja pelot ovat oleellimmat tekijät kuoleman toiveiden takana tutkimusten mukaan. Pelätään elämän hallinnan ja arvokkuuden menettämistä, toimintakyvyn menetystä, toisten autettavaksi jäämistä, yksinäisyyttä sekä kipuja ja tukehtumista.

Hyvä saattohoito tukee ihmisen omaa elämänhallintaa ja siinä on toinen ihminen tukena vierellä. Saattohoidon lähtökohtana on hyvä fyysisten oireiden hoitaminen ja kokonaisvaltainen ihmisen tarpeiden huomioon ottaminen, kuten Käypä hoito- suosituksukset ja WHO linjaavat. Useissa tapauksissa pelot ovat hälvenneet ja kuoleman jouduttamisen toiveista on luovuttu, kun ihmiläheisessä saattohoidossa on koettu viimeisten päivien olevan elämisen arvoisia.

Eksistentiaaliseen ahdistukseen, jolla kuvataan elämästä ja rakkaista ihmisistä luopumisen tuskaa, eivät lääkkeet tuo helpotusta. Sen sijaan apu löytyy usein moniammatillisesta osaamisesta, taidosta olla läsnä, kuulla ja kuunnella kuolevaa ihmistä ja hänen läheisiään.

Saattohoito ei ole kaikkialla asianmukaisella tasolla

Kipu ei ole yleensä ongelma saattohoidossa, sillä keinot sen hallintaan ovat olemassa, jos niitä vain osataan hyödyntää. Erityisen vaikeahoitoisista oireista kärsiviä ihmisiä on Suomessa vain pieni joukko. Heidänkin kohdallaan voidaan käyttää potilaan nukuttamista sietämättömän kärsimyksen lievittämiseksi (ns. palliatiivinen sedaatio), jolloin eutanasi-an tarve oleellisilta osin väistyy. Palliatiivisessa sedaatioissa tajunnan tasoa lasketaan lääkkeellisesti oireiden hallinnan edellyttämässä määrin joko periodimaisesti sen syvyyttä vaihdellen tai yhtäjaksoisesti aivan elämän viime vaiheissa.

Julkisuudessa esillä olleet potilaskohtalot osoittavat, että saattohoidon taso ei kaikkialla ole saavuttanut sitä, mikä sen tulisi olla. Näistä ei tule tehdä sitä johtopäätöstä, että eutanasia olisi ollut oikea ratkaisu esillä olleisiin elämän loppuvaiheen hoidollisiin ongelmiin. Eutanasiolla ei tule paikata saattohoidon puutteita. Hyvää saattohoitoa on myös osata luopua elämää ylläpitävistä turhista hoidoista, kun ne eivät enää hyödytä potilasta.

Saattohoidon kehittäminen hyvälle tasolle vaatii lain kannustimeksi

Parin viime vuoden aikana Yhteisvastuukeräyksen rahoituksella toteutettu Hyvä kuolema- projekti saattohoidon kehittämiseksi on tuonut esiin, että ihmisarvoinen elämän loppuvaiheen hoito vaatii selvää lisäpanostusta nykytilanteeseen nähden. Tätä osoittaa myös Euroopan Parlamentin selvitys sekä Valtakunnallisen terveydenhuollon eettisen neuvottelukunnan (ETENE) tekemä selvitys Suomessa tehdyistä saattohoitosuunnitelmista.

Vuonna 2014 tehtiin aloite saattohoitolain säätämiseksi, jotta saattohoidon kehitys etenisi rivakasti hyvän hoidon vaatimalle tasolle. Suosituksilla kehitystä ei ole toteutunut riittävästi. Vain lailla voidaan taata yhdenvertainen saattohoito kaikille. Lain tehosta on hyvänä esimerkkinä Tanska. Myös Suomessa saattohoitolaki antaisi ihmisille parhaiten turvan ja tunteen siitä, että he tulevat saamaan hyvää hoitoa ja hälventäisi pelkoja joutumisesta kärsimään elämän loppuvaiheessa. Saattohoitolakia haluaa Suomen Lääkäriliiton (SLL) tuoreen kyselyn (v.2017) mukaan 71% niistä lääkäreistä, jotka hoitavat kuolevia potilaita.

Ehdotamme, että

- säädetään saattohoitolaki yhdenvertaisen hyvän palliatiivisen- ja saattohoidon takaamiseksi kaikille kansalaisille
- panostetaan lääkäreiden ja hoitohenkilökunnan palliatiivisen- ja saattohoidon koulutuksen kehittämiseen
- Sosiaali- ja terveysministeriön Hyvä saattohoito Suomessa (v. 2010) suositusten mukaisesti
- sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa varataan riittävät taloudelliset resurssit saattohoitoon ja toteutetaan valinnanvapaus saattohoitopaikan valinnassa.

Tampereella 22.2.2017

Olli Hallikainen

hallintoneuvoston puheenjohtaja

Irja Tulonen

hallintoneuvoston jäsen

Varpu Lipponen

hallituksen puheenjohtaja

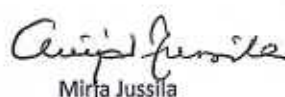
Kalle Mäki

hallituksen jäsen

Eila Häihälä

terveydenhuoltoneuvos

Mirja Jussila

johtaja

Tarja Korhonen

ylilääkäri